

Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 11.10.2006, sp. zn. Cpjn 203/2005, ECLI:CZ:NS:2006:CPJN.203.2005.1

Číslo: 24/2007

Právní věta: Rozhodl-li orgán činný v trestním řízení podle ustanovení § 80 odst. 1, věty třetí, tr. řádu o tom, že věc, která mu byla podle ustanovení § 78 tr. řádu vydána nebo kterou podle ustanovení § 79 tr. řádu odňal, se ukládá do úschovy, neboť je tu pochybnost, zda má být vrácena tomu, kdo ji vydal nebo komu byla odňata, nebo zda je třeba ji odevzdat jiné osobě, která na ni uplatnila v průběhu trestního řízení právo, jde o soudní úschovu podle ustanovení § 185f o. s. ř. Věc, o níž bylo podle ustanovení § 80 odst. 1, věty třetí, tr. řádu rozhodnuto, že se ukládá do úschovy, se považuje za uloženou do úschovy dnem právní moci usnesení vydaného příslušným orgánem činným v trestním řízení, aniž by bylo třeba, aby byla soudu skutečně odevzdána; soud v občanském soudním řízení o přijetí takové věci do úschovy nerozhoduje. Účastníky občanského soudního řízení o úschově věci, uložené na základě usnesení orgánu činného v trestním řízení vydaného podle ustanovení § 80 odst. 1, věty třetí, tr. řádu, jsou ten, kdo ji vydal (§ 78 tr. řádu) nebo komu byla odňata (§ 79 tr. řádu), ten, kdo na ni uplatňoval v trestním řízení právo, popřípadě také ten, kdo na ni uplatnil právo u soudu v občanském soudním řízení, aniž by tak učinil u orgánu činného v trestním řízení; složitel v tomto řízení nevystupuje. Ten, kdo věc vydal nebo komu byla odňata, má postavení příjemce. Ten, kdo na věc uplatňoval právo v trestním řízení, má postavení přihlašovatele. Věc, která byla uložena do úschovy na základě usnesení orgánu činného v trestním řízení vydaného podle ustanovení § 80 odst. 1, věty třetí, tr. řádu, se vydá tomu z účastníků řízení o úschově, který o to požádal, a jen v případě, že s vydáním věci žadateli ostatní účastníci souhlasili nebo že jejich nesouhlas byl nahrazen pravomocným rozsudkem soudu. Nepožádal-li žádný z účastníků občanského soudního řízení o úschově o vydání věci, která byla uložena do úschovy na základě usnesení orgánu činného v trestním řízení vydaného podle ustanovení § 80 odst. 1, věty třetí, tr. řádu, do tří let od právní moci usnesení, postupuje soud podle ustanovení § 185g o. s. ř.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 11.10.2006

Spisová značka: Cpjn 203/2005

Číslo rozhodnutí: 24

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Řízení před soudem, Účastníci řízení, Úschova

Předpisy: § 185f o. s. ř.
§ 80 odst. 1 předpisu č. 141/1961Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

St a n o v í s k o

občanskoprávního kolegia a obchodního kolegia Nejvyššího soudu České republiky ze dne 11. října 2006 k rozhodování soudů ve věcech úschov, prováděných soudy v občanském soudním řízení na základě rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení

Nejvyšší soud ČR při sledování pravomocných rozhodnutí soudů, prováděném podle ustanovení § 14 odst. 3 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, zjistil, že soudy postupují rozdílně ve věcech úschov, které provádějí v občanském soudním řízení na základě rozhodnutí (usnesení) orgánů činných v trestním řízení, vydávaných podle ustanovení § 80 odst. 1, věty třetí, tr. řádu. Po vyhodnocení těchto pravomocných rozhodnutí a na jejich základě zaujala občanskoprávní a obchodní kolegium Nejvyššího soudu na návrh předsedy občanskoprávního kolegia v zájmu zajištění jednotného rozhodování soudů v těchto věcech následující

stanovisko:

I. Rozhodl-li orgán činný v trestním řízení podle ustanovení § 80 odst. 1, věty třetí, tr. řádu o tom, že věc, která mu byla podle ustanovení § 78 tr. řádu vydána nebo kterou podle ustanovení § 79 tr. řádu odňal, se ukládá do úschovy, neboť je tu pochybnost, zda má být vrácena tomu, kdo ji vydal nebo komu byla odňata, nebo zda je třeba ji odevzdat jiné osobě, která na ni uplatnila v průběhu trestního řízení právo, jde o soudní úschovu podle ustanovení § 185f o. s. ř.

Kdo má u sebe věc důležitou pro trestní řízení, je povinen ji na vyzvání předložit soudu, státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu; je-li ji nutno pro účely trestního řízení zajistit, je povinen věc na vyzvání těmto orgánům činným v trestním řízení vydat (§ 78 odst. 1, věta první, tr. řádu). Nebude-li věc důležitá pro trestní řízení na vyzvání vydána tím, kdo ji má u sebe, může mu být na příkaz předsedy senátu a v přípravném řízení na příkaz státního zástupce nebo policejního orgánu odňata (§ 79 odst. 1, věta první, tr. řádu).

Není-li věc, která byla podle ustanovení § 78 tr. řádu vydána nebo podle ustanovení § 79 tr. řádu odňata, k dalšímu trestnímu řízení už třeba a nepřichází-li v úvahu její propadnutí nebo zabránění, vrátí se tomu, kdo ji vydal nebo komu byla odňata (§ 80 odst. 1, věta první, tr. řádu). V případě, že na tuto věc uplatnila právo jiná osoba, vydá se tomu, o jehož právu na věc není pochyb (§ 80 odst. 1, věta druhá, tr. řádu). Při pochybnostech se věc uloží do úschovy a osoba, která si na věc činí nárok, se upozorní, aby jej uplatnila v řízení ve věcech občanskoprávních (§ 80 odst. 1, věta třetí, tr. řádu). Rozhodnutí o vrácení a vydání věci, jakož i o jejím uložení do úschovy, činí předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce nebo policejní orgán a je proti němu přípustná stížnost, která má odkladný účinek (§ 80 odst. 3 tr. řádu).

Uložení věci do úschovy ve smyslu ustanovení § 80 odst. 1, věty třetí, tr. řádu je vyvoláno - jak vyplývá z jeho smyslu a účelu - potřebou objasnit, zda vlastnické nebo jiné právo k věci, zakládající nárok na její vydání, má ten, kdo věc vydal nebo komu byla odňata, nebo zda jeho nositelem je jiná osoba, popřípadě osoba, které zákon svěřuje k věci zvláštní oprávnění (např. správce konkursní podstaty nebo správce dědictví), a směřuje k nastolení takových vztahů mezi dotčenými osobami, které nebudou mezi nimi zdrojem dalších sporů. Věc se ukládá do úschovy současně proto, že není účelem trestního řízení, aby soud nebo jiný orgán činný v trestním řízení v něm řešil skutkové nebo hmotněprávní pochybnosti o tvrzeném vlastnickém nebo jiném právu; k rozhodování o takových otázkách jsou zásadně povolány soudy v občanském soudním řízení (srov. § 7 o. s. ř.).

Důvod k uložení věci do úschovy ve smyslu ustanovení § 80 odst. 1, věty třetí, tr. řádu tedy nespočívá v pouhé „souvislosti s trestním soudním řízením“, a o přijetí do úschovy proto nelze vydat potvrzení podle ustanovení § 352 o. s. ř. Nelze pominout, že věc byla uložena do úschovy na základě pravomocného usnesení předsedy senátu, státního zástupce nebo policejního orgánu a že je smyslem této úschovy, aby v občanském soudním řízení došlo k odstranění pochybností o tom, která z dotčených osob má z titulu vlastnického nebo jiného práva nárok na vydání (odevzdání) věci. Úschova u soudu prováděná podle ustanovení § 352 o. s. ř. vyřešení uvedených pochybností již ze své povahy neumožňuje; právním prostředkem způsobilým dosáhnout naplnění účelu a smyslu postupu orgánů činných v trestním řízení podle ustanovení § 80 odst. 1, věty třetí, tr. řádu je řízení o úschovách, prováděné soudy podle ustanovení § 185f o. s. ř.

Nesprávně proto například Krajský soud v Hradci Králové ve věci vedené pod sp. zn. 18 Co 274/2003 dovodil, že při přijetí věcí, o jejichž uložení do úschovy pravomocně rozhodl policejní orgán, soudy postupují podle ustanovení § 352 o. s. ř. a že proto o přijetí věci do úschovy nerozhodují, ale vydávají o něm pouze potvrzení.

II. Věc, o níž bylo podle ustanovení § 80 odst. 1, věty třetí, tr. řádu rozhodnuto, že se ukládá do úschovy, se považuje za uloženou do úschovy dnem právní moci usnesení vydaného příslušným orgánem činným v trestním řízení, aniž by bylo třeba, aby byla soudu skutečně odevzdána; soud v občanském soudním řízení o přijetí takové věci do úschovy nerozhoduje.

Podle ustanovení § 185f o. s. ř., přijímá-li soud do úschovy věci v případech stanovených zvláštními zákonnými předpisy, řídí se ustanoveními příslušného předpisu, a není-li jich, ustanoveními § 185a až § 185h o. s. ř., a to přiměřeně podle povahy úschovy a jejího účelu.

Z citovaného ustanovení § 185f o. s. ř. kromě jiného vyplývá, že v řízení o úschovách věcí, o jejichž uložení do úschovy rozhodl orgán činný v trestním řízení podle ustanovení § 80 odst. 1, věty třetí, tr. řádu, soud postupuje podle ustanovení § 185a až § 185e o. s. ř. a podle ustanovení § 185g a § 185h o. s. ř. jen přiměřeně povaze a účelu této úschovy a jen tehdy, nestanoví-li trestní řád, popřípadě jiné zvláštní právní předpisy něco jiného.

K uložení věci, která byla orgánům činným v trestním řízení podle ustanovení § 78 tr. řádu vydána nebo která jimi byla podle ustanovení § 79 tr. řádu odňata, do úschovy dochází – jak vyplývá z ustanovení § 80 odst. 1, věty třetí, a § 80 odst. 3 tr. řádu – na základě rozhodnutí, vydaného z důvodu pochybností o tom, komu má být (by měla být) z titulu vlastnického nebo jiného práva odevzdána. Protože zákon nevyžaduje, aby k tomuto rozhodnutí přistoupila ještě další právní skutečnost, považuje se věc za uloženou do úschovy bez dalšího dnem právní moci usnesení předsedy senátu, státního zástupce nebo policejního orgánu vydaného podle ustanovení § 80 odst. 1, věty třetí, tr. řádu.

Uložení věci do úschovy tedy upravuje trestní řád, a proto se v občanském soudním řízení o úschově takových věcí nepoužijí ani přiměřeně – jak vyplývá z ustanovení § 185f o. s. ř. – ustanovení § 185a a § 185c o. s. ř. a ustanovení § 113 odst. 1 vyhlášky č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, ve znění pozdějších předpisů. Znamená to mimo jiné, že k uložení věci do úschovy se nevyžaduje, aby orgán činný v trestním řízení, kterému byla věc vydána nebo který ji odňal anebo který ji v průběhu trestního řízení převzal, věc ještě před svým rozhodnutím složil do úschovy soudu, jakož i to, že orgánu činnému v trestním řízení nelze uložit povinnost složit zálohu na případné náklady soudní úschovy a že soud v občanském soudním řízení sám o přijetí věci do úschovy nerozhoduje a je v tomto směru vázán rozhodnutím orgánu činného v trestním řízení.

Nesprávně tedy například Okresní soud v Semilech ve věci vedené pod sp. zn. Sd 5/2002 a Okresní soud v Kolíně ve věci vedené pod sp. zn. 9 Sd 126/2004 rozhodly o přijetí věci do úschovy, ačkoliv o

jejím uložení do úschovy již pravomocně rozhodl policejní orgán.

Naproti tomu správně vycházel například Okresní soud v Děčíně ve věci vedené pod sp. zn. Sd 9/2001 při rozhodování o vydání úschovy ze závěru, že věc byla uložena do úschovy u soudu ve smyslu ustanovení § 185f o. s. ř. na základě pravomocného usnesení státního zástupce.

V souladu se zákonem není dále usnesení Obvodního soudu pro Prahu 6 vydané ve věci vedené pod sp. zn. 7 C/Nc 25/2000, kterým byl zamítnut návrh státního zástupce na přijetí věci do úschovy s odůvodněním, že „soud nemá k dispozici dostatečně velké prostory k uskladnění věci, příp. prostory, které by byly chráněny z hlediska bezpečnosti.“ Nehledě k tomu, že o tom, zda věc bude uložena do úschovy, rozhodují orgány činné v trestním řízení, nechal soud při svém rozhodování také v úvahu, že pro uložení věci do úschovy podle ustanovení § 80 odst. 1, věty třetí, trestního řádu se nevyžaduje složení věci u soudu, a to ani v době před vydáním rozhodnutí o uložení věci do úschovy, ani po jeho přijetí. Po právní moci usnesení o uložení věci do úschovy věc nadále zůstává (až do skončení soudního řízení o její úschově) u orgánu činného v trestním řízení, kterému byla vydána nebo který ji odňal, popřípadě který ji v průběhu trestního řízení převzal, ledaže by soud v občanském soudním řízení v zájmu zajištění řádné úschovy věci učinil (zpravidla po dohodě s příslušným orgánem činným v trestním řízení) jiné opatření. Náležitou nápravu v tomto případě nezjednal ani Městský soud v Praze jako soud odvolací; i když usnesení soudu prvního stupně zrušil, učinil tak jen proto, že hodnotil „snahu soudu prvního stupně o převzetí věci do soudní úschovy jako nedostatečnou z hlediska zajišťování vhodného schovatele.“

Obdobně je nesprávný názor Okresního soudu v Litoměřicích, který ve věci vedené pod sp. zn. 2 Sd 2/2001 zamítl návrh státního zástupce na přijetí věci do úschovy proto, že „nebyl nalezen vhodný způsob úschovy,“ neboť „soud nemá žádné prostory, kde by mohl věc umístit, ani se nepodařilo nalézt vhodného schovatele.“

III. Účastníky občanského soudního řízení o úschově věci, uložené na základě usnesení orgánu činného v trestním řízení vydaného podle ustanovení § 80 odst. 1, věty třetí, tr. řádu, jsou ten, kdo ji vydal (§ 78 tr. řádu) nebo komu byla odňata (§ 79 tr. řádu), ten, kdo na ni uplatňoval v trestním řízení právo, popřípadě také ten, kdo na ni uplatnil právo u soudu v občanském soudním řízení, aniž by tak učinil u orgánu činného v trestním řízení; složitel v tomto řízení nevystupuje. Ten, kdo věc vydal nebo komu byla odňata, má postavení příjemce. Ten, kdo na věc uplatňoval právo v trestním řízení, má postavení přihlašovatele.

Podle ustanovení § 185b o. s. ř. je v řízení o úschovách účastníkem ten, kdo věci do úschovy skládá (složitel), a po právní moci usnesení o přijetí do úschovy je účastníkem také ten, pro koho jsou složené věci určeny (příjemce), a ten, kdo uplatňuje právo na předmět úschovy (přihlašovatel).

Vzhledem k tomu, že trestní řád a ani jiné zvláštní předpisy neupravují účastenství v soudním řízení o úschovách věcí, o jejichž uložení do úschovy rozhodl orgán činný v trestním řízení podle ustanovení § 80 odst. 1, věty třetí, tr. řádu, je třeba při jeho vymezení postupovat přiměřeně podle ustanovení § 185b o. s. ř.

Procesní postavení příjemce má v tomto občanském soudním řízení podle přiměřeného užití ustanovení § 185b o. s. ř. ten, kdo věc vydal nebo komu byla odňata, neboť této osobě by byla věc orgánem činným v trestním řízení vrácena, kdyby o tom v důsledku námitek jiné osoby nevznikly pochybnosti.

Ten, kdo uplatnil právo na věc, která byla pro účely trestního řízení vydána nebo odňata, má v občanském soudním řízení o úschově této věci procesní práva a povinnosti přihlašovatele, neboť jeho procesní postavení je z hlediska přiměřeného užití ustanovení § 185b o. s. ř. obdobné osobě, která

uplatňuje u soudu právo na předmět úschovy.

Jako přihlašovatel je účastníkem řízení samozřejmě také ten, kdo uplatnil právo na věc uloženou do úschovy, i když tak neučinil u orgánu činného v trestním řízení, ale až po právní moci jeho usnesení přímo u soudu v občanském soudním řízení.

Složitel v občanském soudním řízení o úschovách věcí, o jejichž uložení do úschovy rozhodl orgán činný v trestním řízení podle ustanovení § 80 odst. 1, věty třetí, tr. řádu, nevystupuje. Z povahy a účelu této úschovy vyplývá, že neslouží ke splnění dluhu (závazku), ale že jde – jak uvedeno již výše – o právní prostředek, pomocí kterého se odstraňují pochybnosti o tom, která z dotčených osob má k věci vlastnické nebo jiné právo a které z nich tedy má být z titulu tohoto práva uschovaná věc vydána, a ani za přiměřeného užití § 185b o. s. ř. nelze dovodit, že by někdo takový v tomto občanském soudním řízení vystupoval (mohl vystupovat).

Procesní postavení složitele nemá ani orgán činný v trestním řízení, kterému byla věc vydána nebo který ji odňal anebo který ji v průběhu trestního řízení převzal. Soud (předseda senátu), státní zástupce nebo policejní orgán totiž rozhodují o uložení věci do úschovy, po právní moci usnesení nemají na věci (ani z pohledu účelu trestního řízení) žádný zájem a jejich rozhodovací a ani jiné sféry se nedotýká závěr o tom, zda bude vydána tomu, kdo ji vydal nebo komu byla odňata, nebo zda se odevzdá osobě, která k ní uplatnila právo. Jejich postavení účastníka řízení nelze úspěšně dovozovat ani z toho, že některé z těchto osob případně podle výsledku pravomocně skončeného soudního řízení o úschově jsou povinny věc předat, neboť při tom postupují podle pravomocného rozhodnutí soudu vydaného v občanském soudním řízení.

Nesprávně považoval za složitele orgán činný v trestním řízení, který rozhodl o uložení věci do úschovy podle ustanovení § 80 odst. 1, věty třetí, tr. řádu, například Obvodní soud pro Prahu 8 ve věci vedené pod sp. zn. Sd 45/2001, Okresní soud v Hradci Králové ve věci vedené pod sp. zn. Sd 152/2004 a Okresní soud v Karviné ve věci vedené pod sp. zn. 37 Sd 25/2001.

IV. Věc, která byla uložena do úschovy na základě usnesení orgánu činného v trestním řízení vydaného podle ustanovení § 80 odst. 1, věty třetí, tr. řádu, se vydá tomu z účastníků řízení o úschově, který o to požádal, a jen v případě, že s vydáním věci žadateli ostatní účastníci souhlasili nebo že jejich nesouhlas byl nahrazen pravomocným rozsudkem soudu.

Po právní moci usnesení předsedy senátu, státního zástupce nebo policejního orgánu o uložení věci do úschovy, vydaného podle ustanovení § 80 odst. 1, věty třetí, tr. řádu, postupuje soud v občanském soudním řízení o úschově této věci přiměřeně podle ustanovení § 185d a § 185e o. s. ř.

Znamená to zejména, že uložená věc bude odevzdána tomu, kdo věc vydal či komu byla odňata (příjemci), nebo tomu, kdo na ni uplatnil v trestním řízení právo (přihlašovatel), anebo přihlašovatel, který na ni uplatnil právo až u soudu v občanském soudním řízení, jen tehdy, jestliže o to požádal a, současně, jestliže s vydáním (odevzdáním) věci žadateli souhlasili ostatní účastníci řízení. V případě, že o vydání věci požádá více účastníků řízení nebo že s odevzdáním věci žadateli nebude souhlasit některý z ostatních účastníků řízení, bude věc odevzdána žadateli (jednomu z více žadatelů) tehdy, bude-li účastníku, který odevzdání odporoval, pravomocným rozsudkem soudu vydaným v řízení podle části třetí občanského soudního řádu uloženo, že je povinen souhlasit s odevzdáním věci žadateli.

Soud v řízení o úschově věci proto vždy vyžádá od ostatních účastníků řízení vyjádření, zda souhlasí s tím, aby uložená věc byla odevzdána žadateli (tomu z účastníků občanského soudního řízení o úschově, který o vydání věci požádal). Vysloví-li ostatní účastníci řízení souhlas s odevzdáním věci žadateli, popřípadě shodnou-li se na tom, že věc bude vydána jednomu ze žadatelů, soud o odevzdání

věci žadateli (jednomu ze žadatelů) rozhodne usnesením a po právní moci usnesení přijme opatření, aby mu uložená věc byla (tím, kdo má věc u sebe) skutečně odevzdána.

Správně proto například postupoval Okresní soud v Pelhřimově ve věci sp. zn. Sd 7/2000, když usnesením rozhodl, že uložená věc bude vydána osobě, která v průběhu trestního řízení na věc uplatnila nárok, neboť s tím souhlasil ten, komu byla věc v trestním řízení podle ustanovení § 79 tr. řádu odňata.

V případě, že souhlas nebyl udělen (účastník odevzdání věci žadateli odporoval buď výslovně, nebo tím, že na výzvu soudu ve stanovené přiměřené lhůtě neodpověděl), soud o tom vyrozumí žadatele a upozorní ho, že mu věc bude vydána jen tehdy, jestliže podá u soudu v řízení podle části třetí občanského soudního řádu proti těm, kdo odevzdání věci odporovali, žalobu o uložení povinnosti souhlasit s odevzdáním věci z úschovy žadateli, a jestliže soud žalobě pravomocným rozsudkem vyhoví. O nutnosti podat žalobu o nahrazení souhlasu s odevzdáním věci v řízení podle části třetí občanského soudního řádu soud žadatele poučí, a to vždy také tehdy, byl-li již v usnesení orgánu činného v trestním řízení ve smyslu ustanovení § 80 odst. 1, věty třetí, tr. řádu upozorněn (jako osoba, která si na věc v trestním řízení činila právo) na to, že svůj nárok na věc musí „uplatnit v řízení ve věcech občanskoprávních“. Upozornění uvedené v usnesení orgánu činného v trestním řízení má totiž jen obecnou informativní povahu a svým způsobem slouží také ke zdůvodnění rozhodnutí o uložení věci do úschovy; vzhledem k tomu, že účastník musí být v občanském soudním řízení poučen zcela konkrétně a v takové podobě, jakou vyžaduje dosavadní průběh řízení, soud ho musí vždy upozornit na jeho procesní povinnosti za řízení o úschově vyplývající z přiměřeného užití ustanovení § 185d a § 185e o. s. ř.

K žalobě o uložení povinnosti souhlasit s odevzdáním uložené věci je aktivně věcně legitimován žadatel a je třeba ji podat proti tomu účastníku soudního řízení o úschově, který odevzdání uložené věci žadateli odporoval. Předmětem řízení je nahrazení prohlášení vůle žalovaného o tom, že je povinen souhlasit s odevzdáním uložené věci žalobci. Vyhoví-li soud v řízení podle Části třetí občanského soudního řádu žalobě (rozsudkem uloží žalovanému povinnost souhlasit s vydáním uložené věci žalobci), soud po právní moci rozsudku v řízení o úschově rozhodne o odevzdání věci žadateli (jednomu ze žadatelů) a po právní moci usnesení přijme opatření, aby mu uložená věc byla (tím, kdo má věc u sebe) skutečně odevzdána.

Pravomocný rozsudek soudu, kterým bylo k uložené věci určeno vlastnické právo žadatele nebo jiného účastníka soudního řízení o úschově, není sám o sobě způsobitelným podkladem pro závěr o tom, že věc bude z úschovy této osobě vydána, neboť vyřešením otázky, kdo je vlastníkem uložené věci, nemusí být vždy bez dalšího nepochybné, zda mu má být věc z úschovy opravdu vydána a zda nárok na odevzdání věci z úschovy nemá místo vlastníka například zástavní věřitel, oprávněný ze zadržovacího práva nebo správce konkursní podstaty.

Správně proto například Okresní soud v Semilech ve věci sp. zn. 8 C 846/2004 zamítl žalobu o určení vlastnictví k věci, uložené do úschovy na základě pravomocného usnesení policejního orgánu, když dovedl, že na požadovaném určení není naléhavý právní zájem, neboť nesouhlas žalovaného s vydáním uložené věci žalobci lze nahradit jen způsobem uvedeným v ustanovení § 185e o. s. ř., a nikoliv určením vlastnického práva k této věci.

Naproti tomu nelze považovat za správné například usnesení Okresního soudu v České Lípě vydané ve věci sp. zn. 12 Sd 2/2003, kterým bylo rozhodnuto o vydání uložené věci žadateli s odůvodněním, že pravomocným rozsudkem soudu bylo k věci určeno jeho vlastnické právo.

V souladu se zákonem rozhodl například Okresní soud v Děčíně ve věci sp. zn. Sd 9/2001 o vydání věci žadateli na základě zjištění, že pravomocným rozsudkem soudu byl nahrazen souhlas s vydáním

věci u osoby, která si na věc činila nárok v trestním řízení.

V. Nepožádal-li žádný z účastníků občanského soudního řízení o úschově o vydání věci, která byla uložena do úschovy na základě usnesení orgánu činného v trestním řízení vydaného podle ustanovení § 80 odst. 1, věty třetí, tr. řádu, do tří let od právní moci usnesení, postupuje soud podle ustanovení § 185g o. s. ř.

Nepožádá-li žádný z účastníků soudního řízení o úschově o odevzdání uložené věci, z ustanovení § 185f o. s. ř. vyplývá, že soud v občanském soudním řízení dále postupuje přiměřeně podle ustanovení § 185g o. s. ř. Uplynula-li tedy lhůta tří roků od právní moci usnesení předsedy senátu, státního zástupce nebo policejního orgánu o uložení věci do úschovy vydaného podle ustanovení § 80 odst. 1, věty třetí, tr. řádu, aniž by některý z účastníků požádal o její vydání (k pravomocně zamítnutým žádostem se nepřihlíží), soud usnesením rozhodne, že uložená věc připadne státu, jestliže se o ni nikdo (nikdo další) nepřihlásí do tří let ode dne vyhlášení (vydání) tohoto usnesení. Marným uplynutím této lhůty uložená věc připadne státu; totéž platí, nebylo-li pravomocně vyhověno žádosti, která byla podána ještě před uplynutím této lhůty. Připadnutím uložené věci státu zanikají k uložené věci práva účastníků, jakož i všech dalších osob, přestože se řízení nezúčastnily (srov. přiměřené užití ustanovení § 185h o. s. ř.).

Uloženou věc, o jejíž odevzdání nikdo nepožádal nebo ohledně níž byly žádosti o odevzdání pravomocně zamítnuty, nelze prodat a utrženou částku uložit do úschovy soudu. Tímto způsobem, uvedeným v ustanovení § 80 odst. 1, věty čtvrté, tr. řádu, lze totiž postupovat jen tehdy, jestliže si věc nepřevzme osoba, která má na věc právo. V případě, že nikdo o uloženou věc nepožádal nebo že podané žádosti byly pravomocně zamítnuty, nebyla určena osoba, která by na věc měla právo, neboť ani za soudního řízení o úschově nebyly odstraněny pochybnosti o tom, kdo má z titulu vlastnického nebo jiného práva nárok na vydání (odevzdání) věci. Podle ustanovení § 80 odst. 1, věty čtvrté, tr. řádu lze uloženou věc prodat a utrženou částku uložit do úschovy soudu, jen jestliže bylo způsobem vyplývajícím z přiměřeného užití ustanovení § 185d a § 185e o. s. ř. pravomocně rozhodnuto, komu bude uložená věc vydána (odevzdána), a jestliže si tato osoba věc z úschovy přes opakovanou výzvu nevyzvedla, ačkoliv soud přijal opatření potřebná k tomu, aby jí uložená věc byla (tím, kdo jí má u sebe) skutečně předána.

Správně proto například Krajský soud v Brně ve věci vedené pod sp. zn. 18 Co 33/2004 a Krajský soud v Ostravě ve věci vedené pod sp. zn. 10 Co 795/2004 dovodily, že uplynutím lhůty tří let od usnesení vydaného podle ustanovení § 185g odst. 1 o. s. ř. uložená věc připadla státu, neboť do té doby o její vydání nikdo nepožádal.

Naproti tomu nelze souhlasit s názorem Krajského soudu v Brně ve věci vedené pod sp. zn. 18 Co 192/2003, podle kterého nelze vydat usnesení podle ustanovení § 185g odst. 1 o. s. ř. tehdy, jestliže osoba, která si na věc činila nárok v trestním řízení, své právo neuplatnila v řízení ve věcech občanskoprávních, neboť za této situace je třeba považovat toho, kdo věc podle ustanovení § 78 tr. řádu vydal nebo komu byla podle ustanovení § 79 tr. řádu odňata, za osobu, která má na věc právo a které je proto třeba věc bez dalšího odevzdat. Soud totiž přehlíží, že – jak vyplývá z přiměřeného užití § 185d a § 185e o. s. ř. – příjemci (tomu, kdo věc podle ustanovení § 78 tr. řádu vydal nebo komu byla podle ustanovení § 79 tr. řádu odňata) může být uložená věc – jak to platí ohledně všech žadatelů o vydání věci – odevzdána jen tehdy, souhlasí-li s tím všichni ostatní účastníci řízení (včetně osoby, která si na věc činila právo v trestním řízení) nebo byl-li jejich nesouhlas nahrazen pravomocným rozsudkem soudu. V případě, že uloženou věc nelze vydat ani příjemci, protože nesouhlas některého z dalších účastníků řízení nebyl pravomocným rozsudkem soudu nahrazen, je přiměřené užití ustanovení § 185g o. s. ř. možné.